

Η ΡΩΔΙΑΝΟΥ

ΤΗΣ ΜΕΤΑ

ΜΑΡΚΟΝ

Βασιλείας Ἰσοριῶν

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Οἱ πλεῖστοι τῶν περὶ συγκομιδῶν Ἰσορίας ἀχοληθόντων, ἐνίωντε πάλαι γεγονότων μνήμην ἀνανεώσασθαι ἀσχεδασάντων, παιδείας κλέος αἰδίου μνώμενοι, ὅπως μὴ, σιωπήσαντες, λάθοιν εἰς τὸν πολὺν ὄμιλον ἀειθέμενοι, τῆς μὲν ἀληθείας ἐν ταῖς ἀφηγήσεσιν ὀλιγόρησαν. ἐχ' ἤκιστα δὲ ἐπεμελήθησαν φράσεώς τε καὶ ὁφωνίας, θάρρῶντες, ὡς εἶτι καὶ μυθώδης

Erodiano. Α 5

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.Υ. ΑΓΓΕΛΗΣ
 ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ 2006

δες λέγοιεν, τὸ μὲν ἡδὺ τῆς ἀκροάσεως αὐτοὶ
 καρπύσσονται, τὸ δ' ἀκρεβές τῆς ἐξετάσεως ἐκ
 ἐλεγχθήσεται. εἰσὶ δ' οἱ πρὸς ἔχθραν, ἢ μί-
 σος τυραννῶν, κολακείαν τε, ἢ τιμὴν βασιλέων,
 πόλεώς τε καὶ ιδιωτῶν, δὴ τελεῆ καὶ μικρὰ ἔργα,
 λόγων ἀρετῇ, δόξην παρέδωκαν τῆς ἀληθείας
 μείζονι. ἐγὼ δ' ἰσορίαν ἔπαρ' ἄλλων ἀποδε-
 ξάμενος ἀγνώσκον τε καὶ ἀμάρτυρον, ὑπὸ νεαρᾷ
 δὲ τῆς ἐντολῆς ἐπισημοσύνης μνήμῃ, μὴ πάσης ἀλη-
 θεῖας ἀκρεβείας ἠθροισα ἐς συγγραφὴν, ἐκ ἀ-
 τερπῆ τῆς γνῶσιν καὶ ταῖς ὑπερονέσεσθαι προσ-
 δοκήσας, ἔργων μεγάλων τε καὶ πολλῶν ἐν ὀλί-
 γῳ χρόνῳ γρομμένων. οἱ γὰρ τις ἀδραβάλου
 πάντα τὸν ἀπὸ τῆ Σεβαστῆ χρόνον, ὅς ἔπερ ἢ
 Ῥωμαίων δυναστεία μετέπεσον εἰς μοναρχίαν,
 ἐκ αὐτῶν ἔυροι ἐν ἔτεσι περὶ πρὸς ἑκατοσίοις, μέ-
 χρι τῆς Μάρκου καιρῶν, ἔτε βασιλείων ἔτιως
 ἐπαλλήλους ἑταδοχάς, ἔτε πολέμων ἐμφυλίων
 τε καὶ ξενίων τύχας ποικίλας, ἐθνῶν τε κινήσεις,
 καὶ πόλεων ἀλώσεις, τῶν τε ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, καὶ
 ἐν πολλοῖς βαρβάροις· γῆς τε σεισμὸς καὶ
 αἴρων φθοράς· τυραννῶν τε καὶ βασιλέων βίαις
 ἀδραδόξας, πρότερον ἢ σπανίως, ἢ μήτ' ὅλως
 μνημονοῦσάντας. ὧν οἱ μὲν ἐπιμηκέσερον ἔχον
 τῆς ἀρχῆς, οἱ δὲ πρόσκαιρον τῆς δυναστείας.
 εἰσὶ δ' οἱ μέχρι προσηγορίας καὶ τιμῆς ἐφημέρας
 μόνης ἐλθόντες, δὴ θέως κατελύθησαν. μελε-
 θεῖσα γὰρ ἢ Ῥωμαίων ἀρχὴ ἐν ἔτεσιν ἐξήκον-
 τα εἰς πλείους δυναστείας ἢ ὁ χρόνος ἀπῆται,
 πολ-

πολλά κὴ ποικίλα ἰσχυρὰ κὴ θαύματος ἀξία.
 ἔγω γὰρ οἱ μὲν τῶν ἡλικίαν πρεσβύτεροι, τῆ
 ἐμπειρία τῶν πραγμάτων, ἐπιμελέστερον ἐαυ-
 τῶν τε καὶ τῶν ὑπηκόων ἤρξαν. οἱ δὲ κομιδῆ
 νέοι, ῥαθυμότερον βιώσαντες, πολλά ἐκαινο-
 τόμησαν. διόπερ εἰκότως ἐν ἡλικίαις τε κὴ ἐξου-
 σίας ἀεφόροις ἔχ ὅμοια γέγονε τὰ ἐπιτηδέ-
 ματα, ὡς δ' ἕκαστα τῶν πέπρακται κτ' ἀπο-
 γὰς κὴ δυνασείας, διηγήσομαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Τῷ βασιλεύοντι Μάρκῳ θυγατέρες μὲν
 ἐγγύοντο πλείους, ἀρρενες δὲ δύο. τῶν δὲ ἀρ-
 ρείων τῶν, ὁ μὲν ἕτερος, κομιδῆ νέος τὸν
 βίον μετήλλαξε. (Βηθείσιμος δ' ἡ ὄνομα αὐτοῦ.)
 τὸν δὲ παλαιόντα, Κόμμοδον καλούμενον, ὁ πα-
 τὴρ μὲν τῆς ἀλλης ἐπιμελείας ἀνεθρέψατο, πάν-
 τοθεν τὰς ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐπὶ λόγοις δοκιμα-
 τὰς ἐπὶ σωτήξεσιν ἐκ ἀκαταφρονήτοις κα-
 λῶν, ὅπως σωόντες αἰεὶ παιδούοιεν αὐτοῦ τὸν
 υἱόν. τὰς τε θυγατέρας ἐν ἄρα γημοσύας,
 ἐξέδοτο ἀνδράσι τῆς συγκλήτου βελῆς τοῖς
 αἰείοις, ἔ τὰς γῆρας μακρὰς διαδοχαῖς ἀπα-
 εῖδας, εἰ δὲ τὰς πλείους παρὰ βολαῖς λαμπρὰς,
 κοσμίας δὲ τὸν ἔσπον, κὴ σώφρονας τὸν βίον,
 γαμβρὸς αὐτοῦ γνέσθαι θέλων. ταῦτα γὰρ μόνον
 ψυ-

ψυχῆς ἰδέσθαι, καὶ ἀναφαίρετα ἠγεῖτο κτήματα. ἀρε-
 τῆς δὲ πάσης ἐμελεν αὐτῷ. λόγων τε ἀρχαιο-
 τιτος ἢ ἔρασης, ὡς μηδενὸς μήτε Ρωμαίων,
 μήθ' Ἑλλήνων ἀπολείπεσθαι. δηλοῖ δὲ ὅσα καὶ
 εἰς ἡμᾶς ἦλθεν, ἢ λεχθῆναι πρὸς αὐτῶν, ἢ
 γραφῆναι. παρῆχε δὲ καὶ τοῖς ἀρχομένοις ἐαυ-
 τὸν ὀπρικήν καὶ μέγιστον βασιλέα, τῶν τε προσιόν-
 τας δεξιόμηνος, κωλύων τε τῶν πρὸς αὐτὸν δο-
 ρυφόρων ἀποσοβεῖν τῶν ἐντυγχανόντας. μόνος
 τε βασιλέων φιλοσοφίαν ἐ λόγους, καὶ δὲ δογ-
 μάτων γνώσεσι, σεμνῶ δ' ἦθει, καὶ βίῳ σώ-
 φρονι ὀπισώσατο. πολύτε πλῆθος ἀνδρῶν σο-
 φῶν ἢ ἕτερον ἐκείνων καιρῶν φορά. „ Φι-
 „ λῆ γὰρ πως αἰεὶ τὸ ὑπήκοον, ζήλω τῆς τῶ
 „ ἀρχόντες γνώμης βίβν. ὅσα μὲν ἐν ἐκείνῳ
 πέπρακται ἀνδρεία καὶ σώφρονα, στρατηγικῶν,
 ἢ πολιτικῶν ἀρετῶν ἔχοντα, πρὸς τε τῶν τὰ ἀρ-
 κτῶα τῆς γῆς ἔθνη βάρβαρα κατοικῶντας, πρὸς
 τε τῶν ὑπὸ ταῖς ἀνατολαῖς ποικίλους τὸν βίον,
 πολλοῖς καὶ σοφοῖς ἀνδράσι συγγέγραπται. ἃ
 δὲ μὲν τῶν Μάρκου τελευτῶν πρὸς πάντα τὸν
 ἑμαυτῶν βίον εἰδόν τε καὶ ἠκαστα, ἔσι δ' ὧν καὶ
 πείρα μετέχον, ἐν βασιλικαῖς ἢ δημοσίαις
 ὑπηρεσίαις γνόμενος, ταῦτα συνέγραψα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Γηραιὸν ὄντα Μάρκον, καὶ μὴ μόνον ὑφ' ἡλικίας, ἀλλὰ καμάτοις τε καὶ φροντίσι τε βρυχωμύον, διαβίβοντά τε ἐν Παίοσι, νόσος χαλεπή καταλαμβάνει. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ πὰς πρὸς σωτηρίαν ἐλπίδας φαύλως ἔχειν ὑπώπτουσαν, εἴωρα τε τὸν παῖδα τῆς μεираκίων ἡλικίας ἀρχόμενον ἐπιβαίνειν, δεδιώς μὴ νεότης ἀκμάζουσα, καὶ ἐν ὀρφανίᾳ ἐξουσίαν αὐτοκράτορα καὶ ἀκώλυτον προσλαβέουσα, μαθημάτων μὲν καλῶν καὶ ἐπιτηδεύματων ἀφωμίαισι, μέθαις δὲ καὶ κραιπάλαις ἐπιδῶ ἑαυτῷ. „ Ῥᾶσα γὰρ αἱ τῶν νέων „ ψυχαὶ εἰς ἡδονὰς ἐξολιθύνονται, ἀπὸ τῶν „ παιδείας καλῶν μετοχετεύονται. οἷα δὲ ἀνδρα πολυῖσθρα, μάλισα ἐτάραττε μνήμη τῶν ἐν νεότητι Βασιλείαν ἀδραλαβόντων, τῆτο μὲν, Διονυσίᾳ τῆ Σικελιώτῃ τυραννῆ, ὅς ἀπὸ τῆς ἀγαν ἀκρασίας, καινὰς ἡδονὰς ἐπὶ μεγίστοις μισθοῖς ἐθηρᾶτο· τῆτο δὲ, αἱ τῶν Ἀλεξανδρῶν διαδόχων εἰς τὰς ὑπηκόας ὑβρεῖς τε καὶ βίαι, δι' ὧν τῶν ἐκείνῃ ἀρχῇ κατήχυναν. Πτολεμαῖος μὲν, καὶ μέγχις ἀδελφῆς ἰδίας ἐρωτος προχωρήσας, ἀδράτε τὰς Μακεδόνων καὶ Ἑλληνῶν νόμους. Ἀντίγονος δὲ, Διόνυσον πάντε μιμέμερος, καὶ κιασὸν μὲν ὄξειτιθεὶς τῆ κεφαλῇ αὐτῇ καυσίας καὶ διαδήματος Μακεδονικῆ, θύρ-

σον δὲ αὐτὶ σκήπτρον φέρων. ἔτι δὲ καὶ μᾶλλον αὐτὸν ἐλύπει τὰ μὴ πολλὰ, ἀλλὰ ὑπόγυγον ἔχοντα τὴν μνήμην. τότε Νέρωνι παραγμεία, (ὃς ἐχώρησε μέχρι μητρῶος φθῆνης, παρείχετε τοῖς δήμοις ἑαυτὸν καταγέλαστον θέαμα) τότε Δομετιανῶ τετολημημένος, τῆς ἐχάτης ὠμόπτος εἶδον ἄπολείποντα. τοιαύτας δὲ τυραννίδος εἰκόνας ὑποτυπέμμενος, εἰσεδίει τε καὶ ἠλπίζον. ἔμεξίως δ' αὐτὸν ἐτέρωτον καὶ οἱ Γερμανοὶ γεττιῶντες, ἔς εἰδένω πάντας ἐπεχείρωτο, ἀλλὰ τοὺς μὲν πειθοῖ ἐς συμμαχίαν προσπράγετο, τῶν δὲ καὶ πρᾶξις ἰσῶ τοῖς ὅπλοις. ἦσαν δὲ τινες, οἱ δραδραῖτες, πρὸς τὸ παρὸν ἀνακεχωρήκεσαν, δεῖ τῆς παρσῖας τοῖς τε Βασιλέως. ὑπώπτειν ἐν, μὴ τῆς ἡλικίας τοῦ μερακίου καταφρονήσατες, ἐπιθῶνται αὐτῷ. „ Ἐρᾶ γὰρ τὸ βάρβαρον καὶ ἐπὶ ταῖς τυχεύσαις ἀφορμαῖς ῥᾶσα κινεῖται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

Κυμαίνεσαν ἐν ἔχων ποσαύταις φροντίσι τὴν ψυχὴν, συγκαλέσας τὰς φίλας, ὅσοι τε παρήσαν τῶν συγγενῶν, καὶ τὸν παῖδα ἀγαθὸν ἄμμος, ἐπειδὴ πάντες συνηλθον, ἡσυχῆ τε σκίμποδος κερῖσας ἑαυτὸν, τοῖς τῶν λόγων ἤρξατο. „ Ἀχθεῖται μὲν ὑμᾶς, ἐφ' οἷς ὁράτε με

ἀκαίμενον, θαυμασὸν ἔδόν· φύσει τε γὰρ τὸ
 ἀνθρώπινον ἔλθειν ἐν ταῖς τῆς ὁμοφύλων
 συμφοραῖς, τά τε δεινὰ ὑπ' ἄφιν πεσόντα, οἴη-
 τον προσκαλεῖται ρείζονα. ἐμοὶ δέ τι καὶ πλέον
 ὑπάρχειν παρ' ὑμῶν οἶομαι, ἐκ γὰρ ὧν αὐτὸς
 δέξαιμι πρὸς ὑμᾶς, ἀμοιβαίαν εὐνοίαν εἰκό-
 πως ἤλπικα. νῦν δὲ καιρὸς εὐκαιρῶς, ἐμοί τε
 αἰδέσθαι, μὴ μάτην πρὸς ὑμᾶς τοσάυτε χρόνῳ
 τιρῶν τε καὶ ἀπεδῶν κατατεθείσθαι· ὑμῖν τε ἄπο
 δεῖναι χάριν, δείξασιν ὅτι ὑπὲρ ὧν ἐτύχετε,
 ἐκ ἀμνημονεῖτε· ὁρᾶτε δὴ μοι τὸν υἱόν, ὃν αὐ-
 τὸν ἀνεθρέψαθε, ἄρτι τῆς μεираκίῳν ἡλικίας
 ἔπιβαίνοντα, καὶ δεόμενον, ὥσπερ ἐν χειμῶνι καὶ
 ζάλη, τῆς κυβερνησόντων, μήποι φερόμενος ὑπὸ
 ἀτελεῶς τῆς τῆς δεόντων ἐμπειρίας, εἰς φαῦλα
 ἔπιπιδύματα προσάρραχθῆ. γῆρεθε δὴ ἐν αὐ-
 τῷ ὑμεῖς αὐθ' ἐνὸς ἐμῶ, πατέρες πολλοὶ,
 ἔσμεποντές τε, καὶ τὰ ἄριστα συμβαλλόντες.
 Οὔτε γὰρ χρημάτων πλῆθος ἔδόν αὐταρκῆς πρὸς
 τυραννίδος ἀκρασίαν, ἔτε δερυφόρων φρερᾶ
 ἱκανὴ ρύεσθαι τὸν ἄρχοντα, εἰ μὴ προὔπαρχοι
 ἢ τῆς ὑπηκόων εὐνοία, μάλισα δὲ ἐκεῖνοι εἰς
 ἀρχῆς μῆκος ἀκινδύως ἤλασαν, ὅσοι μὴ φό-
 βον ἐξ ὠμότητος, πόθον δὲ τῆς αὐτῆς χησά-
 τητος, ταῖς τῆς ἀρχομῶν ψυχαῖς ἐσέσασαν.
 καὶ γὰρ οἱ ἐξ ἀνάγκης δευδύοντες, ἀλλ' οἱ μὴ
 πειθῆς ὑπακύνοντες, ἀνύποπτοι, καὶ ἔξω κο-
 λακείας προσποιήτε δρῶντές τε καὶ πάχοντες δεῖ-
 τελεῦσιν· ἐδέποτε ἀφ' ἡλιάζουσιν, ἵνα μὴ βία καὶ

ὕβρει ἐπὶ τέτρω ἀχθῶσι. χαλεπὸν δὲ μεξῆ-
 σαί τε, καὶ ὄρον ἐπιθεῖναι ἐπιθυμίας, ὑπηρεσίας,
 ἑξουσίας. τοιαῦτα δὲ συμβαλόντες αὐτῷ, καὶ
 ὧν ἀκέραι παρῶν ὑπομιμνήσκοντες, ὑμῖν τε αὐ-
 τοῖς καὶ πᾶσιν, ἄριστον ἀποδείξετε βασιλέα,
 τῆ τε ἐμῇ μνήμῃ χαλεπῶς τὰ μέγιστα· ἔγωγε τε
 μόνως αἰδίων αὐτῷ ποιῆσαι δυμήσεω. Τε-
 σαῦτα εἰπόντα τὸν Μάρκον, ἐπιπεσῶσα λει-
 ποθυμία, κατεσίγασεν. ὑπὸ δὲ ἀδυναμίας καὶ
 ἀθυμίας, αὐθις ὑπτίαζεν. οἶκτος δὲ πάντας
 ἐλάμβανε τὰς παρόντας, ὡς μηδὲ καταχόντας
 τινὰς αὐτῷ εἰς οἰμωγῶν ἀναβοῆσαι. ὁ μὲν ἐν
 νυκτὸς τε καὶ ἡμέρας ἐπιβιώσας μιᾶς, ἀνεπαύ-
 σατο, πόθον τε τοῖς καθ' αὐτὸν ἀνθρώποις
 ἐγκαταλιπὼν, ἀρετῆς αἰδίων μνήμῃ εἰς τὸν
 ἐσόμνον αἰῶνα. Τελευτήσαντος δὲ Μάρκου,
 ἐπειδὴ διεφοίτησεν ἡ φήμη, πᾶν τε τὸ παρὸν
 στρατιωτικὸν, καὶ τὸ δημῶδες πλῆθος, ὁμοίως
 πένθει κατείχετο. εἶδεν τις ἰὼ ἀνθρώπων τῆν
 ὑπὸ τῷ Ῥωμαίων ἀρχῶν, ὃς ἀδακρυτὶ τοιαύ-
 τῳ ἀγγελίαν εἰδέχετο. πάντες δ' ὡσπερ ἐκ
 μιᾶς φωνῆς, οἱ μὲν, πατέρα χηρῶν, οἱ δ',
 ἀγαθὸν Βασιλέα, θνητῶν δὲ ἕτεροι στρατηγῶν,
 οἱ δὲ, σώφρονα καὶ κόσμιον ἄρχοντα ἀνεκάλουν,
 καὶ εὐδαίμονα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ολίγων δὲ διελευσῶν ἡμερῶν, ἐν ὅσαις
 πρὸς τὴν κηδεῖαν τῆ πατρὸς τὸν υἱὸν ἀπηχό-
 λην, ἔδοξε τοῖς φίλοις προσαγαγεῖν τὸ μει-
 ράκιον εἰς τὸ στρατόπεδον, ὡς διαλεχθεῖν τε τοῖς
 στρατιώταις, καὶ χημάτα δωρησάμενον, (ὡς ἔθος
 ἐστὶ τοῖς βασιλείαν διαδεχομένοις) μεγαλόφρονι
 ὀπιόσει οἰκειώσῃται τὸ στρατόμα. παρηγγέλ-
 θητε δὴ πᾶσιν ἐλθεῖν εἰς τὸ εἰωθὸς πεδίον αὐ-
 τῆς ὑποδέχεται. προελθὼν δὲ ὁ Κόμμοδος,
 τῆς τε βασιλείας θυσίας ἐπετέλει· καὶ βήματος
 αὐτῷ εἰς ὕψος ἀρθέντος ἐν μέσῳ τῷ στρα-
 τῶν, ἀνελθὼν ἐπ' αὐτὸ, καὶ δευσιτάμενος τῆς
 πατρὸς φίλος (πολλοὶ δὲ καὶ λόγιοι παρήσαν
 αὐτῷ) ἔλεξε τοιαῦτα. „Κοινὴ εἶναί μοι πρὸς ὑμᾶς
 τὴν ἐπι τοῖς καταλαβῆσιν ἀλγηδόνα, καὶ μηδὲν
 τι ἥττον ὑμᾶς ἐμῶ δυσφορεῖν, ἐμαυτὸν ἀκει-
 βῶς πέπεικα. εἰδὲ γὰρ φειδόντος μοι τῆ πατρὸς,
 πλεονεκτεῖν ὑμῶν ἤξιον. ἐκεῖνος γὰρ πάντας ἡ-
 μᾶς ὡς εἷα ἠγάπα. ἔχαιρον ἐν μάλλον συστρα-
 τιώτῃ με, ἢ υἱὸν καλῶν. τὴν μὲν γὰρ, προση-
 γορίαν ἠγείτο φύσεως, τὴν δ', ἀρετῆς κοινωνίαν.
 φέρωντέ με πολλάκις νήπιον ὄντα, ταῖς ὑμετέ-
 ραις ἐνεχείρισε πίσει. διόπερ καὶ ῥᾶσα πάσης
 ἀνοίας μεθέξειν πρὸς ὑμῶν ἠλπικα. τῷ μὲν
 πρὸς-

παρ᾽ εὐβυτέρων ἔοφεία μοι ταῦτα ὀφειλόντων· τὸς
 δ' ἡλικιωτάς, εἰκότως αὖ καὶ συμφοιτηταί τῆς ἐν
 ὄπλοις ἔργων ἀποκαλοῖται. πάντας ἄρα ἡμᾶς
 ὡς εἴα ὁ πατήρ ἐφίλειτε, καὶ πᾶσαν ἀρετὴν
 ἐπαίδουεν. ἔδωκε δὲ μετ' ἐκείνον ἐμὲ Βασιλέα
 ἢ τύχη, καὶ ἐπέισακτον, ὡσπερ οἱ παρὸς ἐμᾶς,
 προσκλήτω σέμνυνόμενοι ἀρχῇ, ἀλλὰ μόνος τε
 ὑμῖν ἐγὼ ἐν ταῖς βασιλείοις ἀπεκυήθην, καὶ
 μὴ πειραθείτα με ἰδιωτικῶν παργαγῶν, ἅμα
 τῆς γαστρὸς παροελθεῖν, ἢ βασιλείος ὑπεδέ-
 ξατο πόρφυρις, ὁμᾶς δὲ με εἶδεν ἥλιος ἀνδρα-
 πον καὶ Βασιλέα. εἰκότως ἐν ταῦτα λογιζόμε-
 νοί, σέργοιτε ἔδοθεντα ὑμῖν, ἀλλὰ γνηθούτα
 αυτοκράτορα. ὁ μὲν ἄρα πατήρ εἰς ἔρανὸν ἀναπ-
 τὰς, ὀπαδὸς ἤδη καὶ σιῶδρος ἐστὶ Θεῶν. ἡμῖν
 δὲ καὶ μέλει τῆς ἐν ἀνθρώποις, καὶ τὰ ἐπι-
 γῆς διοικεῖν. κατορθῶν δὲ αὐτὰ καὶ βεβαιῶν, ὑμέ-
 τερον ἔργον, εἰ τὰτε τῶν πολέμων λείψανα μὴ
 πάσης ἀνδρείας ἀπαλείφοιτε, καὶ τῶν Ῥωμαίων
 ἀρχῶν μέχρις Ὠκεανῶν προαγάγοιτε. ὑμῖν τε ἄρα
 ταῦτα δόξαν οἴσει, καὶ τῶν τῶν κοινῶν πατρὸς
 μνήμῃ χάρισιν ἀξίαις ἔτις ἀμείψετε, ὃν
 ἐπακείντε τῆς λεγομένης, καὶ τὰ στρατοῦ μὲν
 ἐφορᾶν ἡγεῖσθε. δαδαιμονοίημεν δ' αὖ τὰ δέοντα
 πράττοντες ὑπὸ τοιᾶν μάρτυρι. καὶ τὸ μὲν
 πρότερον ὑμῖν ἀνδρείως κατορθωθέντα, εἰς τῶν
 ἐκείνων σοφίαν τε καὶ στρατηγίαν τῶν ἀναφορῶν
 ἔχει. ὅσα δ' αὖ σιῶν ἐμοὶ βασιλεῖ νέω προ-
 θύμως ἐπιδείξασθε, τῶν τῶν δόξαν πίστεως τε
 ἀγα-

ἀγαθῆς καὶ ἀνδρείας ἀποίσεσθε. τὸ, τὸ ἐν ἡμῖν
 κέρον σεμνότητος πληρώσετε τῆ τῆς ὑμῶν ἔρ-
 γων ἀνδραγαθία. τὸ, τὸ βάρβαρον ἐν ἀρχῇ
 τῆς ἡγεμονίας κωλυθῶν, ἔτε εἰς τὸ παρὸν
 καταθάρσησει, τῆς ἡλικίας καταφρονῆσαν, τὰτε
 μέλλοντα φοβήσεται, δέει τῆς πεπειραμένων. ἢ
 Τασαῦτε ὁ Κόμμοδος εἰπὼν, καὶ μεγαλόφροσι
 ἀρεταῖς χρημάτων οἰκειωσάμενος τὸ στρατιωτι-
 κόν, εἰς τῶν βασιλείων ἐπαυλῶν αὐλήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ολίγα μὲν ἐν τινὸς χρόνῳ, πάντα ἐπράτ-
 τετο τῆ γνάμῃ τῆς παρῶν φίλων, οἱ πανη-
 μέριοι συωῆσαν αὐτῆ, τὰ βέλτιστα συμβε-
 λούοντες, καὶ τὸσῶτον ἐνθιδόντες χρόνον, ὅσον
 ἐνόμιζον αὐτάρχη πρὸς σώφρονα τῆ σώματος
 ἐπιμέλειαν. παραιοθυότες δέ τινες τῆς ἐπὶ τῆς
 αὐλῆς οἰκετῆ, δεφθεῖρειν ἐπειρῶντο νέον ἡθὸς
 βασιλέως, ὅσοι τε κόλακες ἤαπέζης, καὶ τὸ εὐ-
 θυμὸν γασεῖ, καὶ τῆς αἰχίσοις μετῆσιν, ὑπο-
 μιμησκόντες αὐτὸν τῆς ἐν Ρώμῃ ἑυφῆς, θεά-
 ματά τε καὶ ἀκρόσματα τερπνὰ διηγέμενοι, τῶν
 τε τῆς ἑπιθετῶν δαψίλειαν καταειθμεῖντες, δε-
 βάλλοιεν τε πᾶσαν τῶν ἐπὶ ταῖς ὄχθαις τε
 ἔσπε ὄραν, μήτε ὀπώρας εὐφορον, κρυεραῦτε
 τῆ καὶ σιωπῆ. Οὐπαύση δέ, ἔλεγον, ὡ δέ-

αποτα, πηγνύμερόν τε καὶ ὀρυττόμερον πίνων ὕ-
 δωρ; ἄλλοι δὲ ἀπολαύσασσι πηγῶν τε θερμῶν,
 καὶ ψυχρῆ νάματος, ἀτμίδων τε καὶ ἀέρων, ὧν
 Ἰταλία μόνη εὐφορος. Τοιαῦτα δὴ τινα τῶν μει-
 ρακίω ὑποτυπέμενοι, ἤγειρον αὐτῆς τὰς ὀρέξεις
 εἰς τὴν ἕδονῶν ἐπιθυμίαν. αἰφνιδίως δὲ καλέ-
 σασ τὴν φίλης, ποθεῖν ἔλεγε τὴν πατρίδα. ὁ-
 μολογεῖν δὲ τὰς αἰτίας τῆς αἰφνιδίως ὀρμῆς αἰδέ-
 μενος, δεδιόναί τι προσεποιεῖτο, μή τις ἐκεῖσε προ-
 καταλάβοι τὴν βασιλείον ἐσίαν τῆς δὲ πατρί-
 δῶν πλεσίων, εἶθ' ὡσπερ ἐξ ὀχυρᾶς ἀκροπό-
 λεως; δυνάμιν καὶ ἀμβολίῳ συγκροτήσας, ἐπι-
 θῆται τῆ ἀρχῆ. αὐτάρκης δὲ ὁ δῆμος χορηγήσασ
 πλῆθος ἐπιλέκτων νεανιῶν. τοιαῦτά τινα προφα-
 σίζομενος τῆ μείρας, οἱ μὲν ἄλλοι σιωπᾶσ ἀλη-
 σαύ τε τὴν ψυχῆ, καὶ σκυθρωπαῖς ταῖς ὄψε-
 σιν εἰς γλῶσσῆσ ἀδύσαν. Πομπηϊανὸς δὲ, ὃς πρεσ-
 βυτάτος τε ἢ ἀπάντων, καὶ κατ' ἐπιγαμίαν προ-
 σήκων αὐτῆ, (συνώκει γὰρ τῆ πρεσβυτάτη τῆς
 ἀδελφῶν τῆ Κομμόδου) ποθεῖν μὲν σε, ἔφη, τέ-
 κνον καὶ δέασοτα, τὴν πατρίδα, εἰκός. καὶ γὰρ
 αὐτοὶ τῆς οἴκοι ὁμοία ἐπιθυμία ἐαλώκαμεν.
 ἄλλα τὰ ἐνταῦθα πρᾶγμαίτερα ὄντα, καὶ μάλλον
 ἐπείγοντα, ἐπέχει τὴν ἐπιθυμίαν. τῆς μὲν
 γὰρ ἐκεῖσε, καὶ ὕστερον ἐπὶ πλείστον αἰῶνα ἀπο-
 λαύσεις (,, ἐκεῖτε ἢ Ρώμη, ὅπως ποτ' αὐτὸ
 ,, βασιλεύς ἦ) τὸν δὲ πόλεμον ἀτελῆ κατα-
 λιπεῖν, μὴ τῆ ἀπορεπῆς, καὶ ἐπισφαλές. θάρ-
 σος γὰρ ἐμβαλέμεν τοῖς βαρβάροις, ἐκ ἐ-
 στα-

πανόδα πόρον, ἀλλὰ φυγῶν, καὶ δέος ἡμῶν κα-
 παγνῶσι. καλὸν δέ σοι χειρωσαμένῳ πάντα αὐ-
 τὰς, καὶ τῶν ὑπὸ τῆ ἀρκτῶ ἀρχῶν ὠκευῶν ὀρί-
 σαυτα, ἐπαλεθρεῖν οἴκαδε, θειαρβύοντί τε καὶ
 δεσμίας ἀπάγοντι καὶ αἰχμαλώτας βασιλεῖς τε
 καὶ Σαξάπας βαρβάρους. τέτοις γὰρ καὶ οἱ πορὸ
 σὲ Ρωμαῖοι μεγάλοι τε καὶ εὐδοξοὶ γεγονάσι·
 δεδιδῶναι δέ σε εὐχῆ, μή τις ἐκεῖ τοῖς πράγ-
 μασι βλαπθῆται. οἷ τε γὰρ ἀριστοὶ τῆς βελῆς,
 ἑσταυῖθα σὺ σοὶ, ἢ τε στρατιωτικὴ δύναμις,
 παρῶσα πᾶσα, τῆς σῆς ἀρχῆς προασπίζει. τα-
 μεία τε χρημάτων βασιλικῶν ἑσταυῖθα πάντα ἢ τε
 τὰ πατρὸς μνήμη εὐαγγέλιόν σοι πίσιν καὶ εὐνοίαν
 ὡς καὶ τῆ ἀρχόντων ἐβεβαίωσε. τοιαῦτά τινα εἰς
 ποροβηθῶν, καὶ τῶν πορὸς τὰ κρείττονα ὀρμῶν
 ὁ Πομπηϊανὸς εἰπὼν, διέβρεψε πορὸς ὀλίγον τὸ
 μεῖράκιον. αἰδεθεῖς γὰρ ὁ Κόμμοδος τὰ λε-
 χθῆντα, ἐδὸν τι σῖός τε ὦν εὐλόγως ἀποκείνα-
 θαι, τοὺς φίλους ἀπεπέμφατο, φήσας ἀκρεβέ-
 τερον κατ' αὐτὸν ὅπισκέψασθαι τὸ σφακτέον. ἐγ-
 κειμένῳ δὲ τῷ περὶ αὐτὸν θεραπόντων, ἐκέτι-
 μεν τοῖς φίλοις ἐδὸν ἐκονώσατο. ἐπέμψας δὲ
 ἑτάματα, καὶ θῆνείμας, οἷς ἐδοκίμασε, τῆς
 ὄχθης τῆ Ἰσραὴλ τὴν πόρον, ποροστάξας τε αὐ-
 τοῖς ἀέχων τὰς τῶν Βαρβάρων ὀπιδρομὰς, ἐ-
 παγγέλλει τῶν ἐξόδον. οἱ μὲν ἐν δίφκων τὰ
 ἐγκεχειρισμένα, οἱ καὶ ἐ πολλῶ χρόνῳ πλείους
 τῶν Βαρβάρων ἐπλάσας ἐχειρώσατο. τὰς δὲ ὀπί-
 μεγάλας σκυτάξασιν, ἐς φίλιαν ἐπηγάγοντο

ῥᾶστα πείσαντες. „ Φύσει ὦ τὸ βάρβαρον φι-
 „ λοχήματον. κὲ κινδύων καταφρονήσαντες, ἢ δι-
 „ ἔπιδρομῆς κὲ ἐφόδου τὸ χρεῖδες πρὸς τὸν βίον
 „ πορίζονται, ἢ μεγάλων μισθῶν τὴν εἰρήνην
 „ ἀντικαταλλάσσονται. ἄπερ ὁ Κόμμοδος εἰδὼς,
 „ κὲ τὸ ἀμέεμνον ὠκέμνος, ἀφειδῶς τε ἔχων χη-
 „ μάτων, πάντα εἰδὼς τὰ αἰτέμνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Τῆς δὲ ἐξόδου διαγγελθείσης, κίνησις δὴ
 μεγίστη καταλαμβάνει τὸ στρατόπεδον· κὲ πάν-
 τες αὐτῷ συναπελθεῖν ἠθέλον, ὡς ἀπαλλα-
 γεῖν μὲν τῆς ἐν τῇ πολεμῖα διατριβῆς, ἀπο-
 λαύσειν δὲ τῆς ἐν Ρώμῃ βουφῆς. ἐπειδὴ δὲ
 διεφοίτησαν ἢ φήμη, ἀγγελοῖ τε ἠκον κηρύττον-
 τες τὴν τῷ βασιλέως ἀφίξιν, ὑπερήθη τε ὁ Ρω-
 μαίων δῆμος, κὲ χησὰς εἶχεν ἐλπίδας, νέε αὐ-
 τοκράτορος ἐπιδημία, παρῶζειν τὸ μεράκιον ἠ-
 γέμνοι. αἰύσας δὲ τὴν ὁδοιπορίαν ὁ Κόμμοδος
 μὲν νεανικῆς ἀσθεῆς, κὲ δραμαῶν τὰς ἐν μέ-
 σω πόλεις, ὑποδεχθεῖς τε πανταχῶ βασιλικῶς,
 κὲ δήμοις ἐορτάζεσιν ἐπιφανείς, ἀσπασός τε κὲ
 ποθεινός πᾶσιν ὤφθη. Ὡς δὲ πλησίον ἐγγύε-
 το τῆς Ρώμης, πᾶσά τε ἢ σύγκλητος βελή, κὲ
 πανδημεί, ὅσοι τὴν Ρώμην κατῴκεν ἀνθρω-
 ποι, μὴ καταχόντες αὐτὸν, ἀλλ' ἕκαστος φθά-
 σαι

σαι θέλων, δαφνηφόροι τε, καὶ πάντα ἐπιφερόμενοι
 αὐτῇ· τότε ἀκμάζοντα, ὡς ἕκαστος αἰῶς τε ἰὺ,
 σπόρραι τῆς πόλεως ὑπὸντων, θεασάμενοι πικ-
 νέον, καὶ ὄγκη βασιλέα. ἐπόθεν δὲ αὐτὸν
 ἀληθεῖ ψυχῆς θαυμάσει, ἅτε παρ' αὐτοῖς γλυ-
 νηθῆναι τε καὶ ἔραφύτα, καὶ ἀνώθεν ἐκ ξιγο-
 νίας βασιλέα τε, καὶ ἑπατειδίω ὄντα Ρώ-
 μαίων. τὸ μὲν δὲ πρὸς πατρὸς αὐτῷ γένος,
 ἐκ τῆς τῆς συγκλήτης βελῆς ἐπισήμων ἰὺ. Φασ-
 σῖνα δὲ ἡ μήτηρ, βασίλισσα γεγέννητο, θυγά-
 τηρ τε ἔσα Ἀντωνίνα τε δὲ σέβες ἐπικληθῆναι,
 καὶ Ἀδριανῶ ἔγγονος κατὰ θυλυγονίαν. ἀπὸ
 γκε δὲ τὸ γένος αὐτῆ ἐπὶ Τραϊανὸν πρόπαπ-
 πον. ἄρας μὲν ἐν ὁ Κόμμοδος ἔπος εἶχε.
 πρὸς δὲ τῆς τῆς ἡλικίας ἀκμῆ, καὶ τὴν ὄψιν
 ἰὺ ἀξιοθέατος, σώματος τε συμμεξία καὶ κάλ-
 λει προσώπου μετ' ἀνδρείας, ὄφθαλμῶν τε δὲ
 ἀρθμῖαι, καὶ πυρώδεις βολαὶ, κόμη τε φύσει
 ξανθὴ καὶ ἔλη. ὡς εἶ ποτε φοιτῶν δι' ἡλίας, το-
 σῆτον ἐκλάμπειν αὐτῷ πυροειδέστι, ὡς τὸς
 μὲν οἶεθαι, ῥίνημα χρυσῶ ποιοῦντι ἐπιπλάσε-
 θαι. τὸς δὲ ἐκθιαίξιν, λέγοντας αἰγλυτικὰ
 ἔρανιον περὶ τὴν κεφαλῶν συγγεγενῆθαι αὐ-
 τῷ. ἰελοῖτε αὐτῶ κατιόντες, ταῖς παρειαῖς ἐπὶ
 θεν. τοῖστον δὲ θεασάμενοι τὸν βασιλέα οἱ
 Ρωμαῖοι, ἐφημίαις τε πανταδαπαῖς, καὶ σεφάνων
 καὶ ἀνθέων βολαῖς ὑπεδέχοντο. ὡς δ' εἰς τὴν
 Ρώμην εἰσήλασεν, εἰς τε τῶ Διὸς τὸ τέμενος,
 καὶ τὸς ἄλλας νεῶς ἀνελθῶν, εἰς τὴν τῆς συγ-

κλήτω καὶ τοῖς ἐν Ρώμῃ καταλειφθεῖσι στρατιώ-
ταις, χαρῆς ἡμεῖς ὁμολογήσας τῆς φυλαχθείσης
πίσεως, εἰς τὴν βασιλείου αὐτῶν ἀνεχώρησε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Χρῆς μὲν ἐν τινος ὀλίγων ἐτῶν, τιμῶν πᾶσαν
ἀπένεμε τοῖς παρῶσι φίλοις, πάντα τε ἐπράτ-
του ἐκείνοις συμβέλοις χάριτος. ἐπεὶ δὲ τὴν
πρόνοιαν ἐνεχείρισε τῆς ἀρχῆς ἑαυτῷ, ἐπισή-
σας τοῖς στρατοπέδοις Περσύνιον, ἀνδρα τὸ μὲν
γένος Ἰταλιώτῳ, στρατιωτικὸν δ' εἶναι δοκῶντα,
διὸ καὶ μάλιστα αὐτὸν ἐπαρχὸν ἐποίησε τῆς στρα-
τοπέδων, τῆ δὲ μερακίᾳ ἀποχρώμενος ἡλικία
ἐκείνος, εἴασεν αὐτὸν ἔυφαις χολάζοντα καὶ
κραιπάλαις τῆς τε φροντίδος καὶ τῆς βασιλείων
καμάτων, ἀπήγαγον αὐτὸν, καὶ πᾶσαν τὴν διοί-
κῃσιν τῆς ἀρχῆς αὐτῶν ἀνεδέξατο, πλούτου τε
ἀκρατῆτος ἐπαθυμία, καὶ τῆς μὲν προσκτω-
μῶν αἰεὶ καταφρονήσει, τῆς δ' ἐπὶ παρόντων,
ἐπλήρωσεν ἀντιποιήσει. τούτῃ παρῶσι φίλος
πρῶτος δεβάλλειν ἤρξατο καὶ ὅσοι πλῆσιοί τε
ἦσαν καὶ ὄνθεις, τῶν εἰς ὑποψίαν ἄγων,
τὸ μεράκιον ἐφόβει, ὡς αὖ αὐτῶν δεχόμε-
τος, ἀφορμῶν αὐτῶν ὀδύνας, καὶ ὄξυσίαν, ἀρ-
πάξεν τὰ ἐκείνων κτήματα. μένει μὲν ἐν
βίῳ, ἐπέειχε τὸν νεανίσκον ἢ τε τῷ παρῶσι
μνή-